

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XVIII. évfolyam 199. szám.

Nagyvárad,

Szerda, 1912. szept. 4.

Árfolyamjavító

mozgalom.

(K. Ö.) A belügyminiszter felhívást intézett a községekhez, hogy állami járadékokat vásároljanak. Ennek a felhívásnak kettős célja van. Az egyik cél a községek anyagi javát szolgálja és megőrizné bizonyos kamatvesztességtől, a másik államérdeket szolgálja és járadékok vásárlásával az állampapírok árfolyamát akarja megjavítani. Párhuzamosan halad ezzel a mozgalommal az osztrák kormány akciója, mely az árfolyam javítására a póstatarkékpénztárból akarja igénybe venni és járadékok vásárlására ösztönözni.

Nincs kétség benne, hogy állami járadékok vásárlására most igen alkalmas az idő. Soha nem tapasztalt alacsony árfolyamon mozognak és így nem csak tisztességes kamatjövédelmet, körülbelül 4 és fél százalékot, hanem megfelelő tőkeszaporulatot is biztosítanak. Bár ezt mindenki tudja, mégsem vesznek járadékokat. Holott józan észszel, ha valaki a tőkéje után akar megélni, annak úgy kell cselekednie, hogy tőkéjének egyrészt befektetési papírokba, másik részét spekulációs papírokba kellene fektetnie. Nálunk, bizonyára kényelmi szempontból a takarékpénztárakat részesítik előnyben, melyek oly csekély kamatot fizetnek, hogy ha arra a gondolatra jönnének, hogy állami járadékokat vásárolnának, kamatdifferenciákon szép nyereséghez jutnának. Erre persze nem gondolnak, mivel ez megkötné a tőkét, már pedig ma pénz kell, sok pénz és nem lehet kapni.

A pénzügyintézeteknek nincs, vagy ha van, reálulnak és engedik elpusz-

tulni az adókat és a vállalkozót. Szedően például annyira elfajultak a viszonyok és ehhez hasonlóan Nagyváradon is, hogy törvényhatósági intézkedésekkel akarják a pénzügyintézeteket arra kényszeríteni, hogy az üzletvilágon könyörüljenek meg.

De hát hová lett a sok pénz? Ott van a nagybankoknál, melyek a hitelt egészen megszorították. Ott van a magánosoknál, kik a pénzügyintézetek bukásaira és hitelmegszorításokra megijedtek és a betéteket visszavonták. Végül ott van a spekulációs papírokban. Spekuláció mindig volt és lesz. Van nálunk, van másutt. A dolognak azonban úgy kellene lennie, hogy a túlzások esetén, a spekuláció önönmagának tekerje ki a nyakát és ezután állítsa helyre a reális állapotokat. Másutt ez így is van. Nálunk azonban, értem ezalatt a budapesti börzei spekulációt, nem hajlandók megállapodni és inkább készek nagy krachot előidézni, de a lejtőn meg nem állnak. A külföld azzal vádol meg bennünket, hogy a sok szekulatív elemet pezsdülő temperamentumunknak köszönhetjük. Nem tudom, magyar temperamentum ez, vagy más temperamentum. Ami pénzügyintézeteink hitelmegszorítása éppen arra irányul, hogy ezt a vadul esapongó spekulációt megfékezze. De fog-e nekik ez sikerülni, nagyon kétes, mivel a spekuláció határt nálunk nem ismer.

A miniszterek tehát felszólíthatják a községeket és törvényhatóságokat, hogy járadékokat vásároljanak. Törvényt is hozhatnak, mely a biztosítási intézeteket arra fogja kötelezni, hogy állami járadékokba fektessék tartalékaikat, szóval elkövethetünk mindent az állami járadékok demokratizálására, ez mind

nem fog használni, ha nem sikerül a féktelen spekulációnak korlátot emelni. Hogyan és miképpen, az a törvényhozás dolga. Ugyanis a koronajáradék árfolyama ellanyhulásának oka a drága pénz. A drága pénzt az üzletfellendülés okozza. Még inkább pedig az a körülmény, hogy a spekuláció ráveti magát a részvényipar egy kategóriájára és abban hausse mozgalmat csinál. Minél többfajta papírt vonnak be az érdekltségbe, annál több pénzt vonnak el a reális szükségletektől és annál drágább lesz a pénz.

A másik oka az árfolyam ellanyhulásnak az a körülmény, hogy a járadékok két harmadrésze a külföldön van elhelyezve. A bármely okból történő visszaözlés árfolyam esést idéz elő. A mentőakciónak tehát arra kell irányulnia, hogy a járadékok itthon helyeztessenek el. Az államjáradékok demokratizálása a nevelés kérdése és ez időt vesz igénybe.

A pénz drágaságát ezenfelül a folyton emelkedő államszükségletek is okozzák. Rendes jövedelem helyett adósságot csinálunk, mert nem rendes szükségleteket, hanem hadügyi kiadásokat akarunk fedezni. Oroszország nem tudom hány milliárdon hadiflottát akar építeni. Ez ismét megdrágítja a pénzünket. A militarizmus feneketlen gyomrának azonban fel nem áldozhatjuk az állami gazdasági lét biztonságát. Ez ellen is tenni kell valamit, hogy az állami hitélet alapja, a járadék, rendes formájához hozzá jusson.

Miniszterek utazása. Serényi Béla gróf putnoki birtokára utazik és 8-án megy Mezőhegyesre, hol mint házigazda fog szerepelni a gyakorlatok alatt. Hazai honvédelmi miniszter vasárnap automobilon fog a nagygyakorlatokra utazni.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és játányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Politikai hírek.

Leteszik a mandátumot?

Politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy az esetre, ha fegyveres erő akadályozná meg az ellenzék részvételét a képviselőház tanácskozásain: úgy az ellenzéknek valamennyi tagja a választók kezébe teszi vissza mandátumát, így akarván eljutni Mezőssy Béla tervéhez, hogy új választás elrendelésére kényszerítse a kormányt. Azt beszélik, hogy az erre vonatkozó ívet a pártvezérek aláírásra készen tartják. Nem valószínű, hogy sor kerülne erre a nagy jelentőségű akcióra most, a választójogi törvény megszületése előtt.

A politikusokat, kivált az ellenzékiet erősen foglalkoztatja **Antal Gézának Pápa**n, **Bárczaynak** Abauj-Szántón elhangzott beszéde. **Antal** új pártalakulást sürget, amelyet a pártokra szinte rákényszerít a választójogi reform. A házazabályok revízióját a pártokkal egyetértésben kívánja. **Bárczay** a királyi eskü védelme alá kívánja a képviselők immunitását s ez okon egy, a kormány közelségében álló lap már ki is tesékeli a pártból.

Külpolitikai zivatarunk közben ez a mi pörpatvarunk helyi jelentőségre súlyed. De remény van hozzá, hogy a külpolitika néhány nap alatt beér a béke kikötőjébe s a külső országok ráérnek majd foglalkozni velünk is.

Beszélik, hogy egy lépés lesz a kibontakozás felé az a kihallgatás is, amelyben egy aktív államférfiu fog részesülni a nagygyakorlatok alkalmával a trónörökös előtt.

A tintatartó-affér. Az ismeretes parlamenti tintatartódobálás ügyében **Szlavek** vizsgálóbíró tegnapra több tanut idézett meg. Ezek **Zboray** Miklós orsz. képviselő, **Somogyi** Aladár volt képviselő, **Lajos** Dénes hirlapíró s **Zámborszky** terembiztos. A tanuk valamennyien azt vallották a vizsgálóbíró előtt, hogy látták ugyan az esetet, de a nagy tumultusban nem vették észre, hogy ki dobta a tintatartót **Khuenre**. Kijelentették továbbá, hogy a három gyanúsított képviselő **Markos** Gyula, **Beck** Lajos és ifj. **Madarász** József semmiesetre sem lehettek a dobálók, mert az utóbbi a jegyzői emelvényen állt, a másik kettő pedig padban tartózkodott.

Justh Gyula állapota. Tornyáráról jelentik: **Justh** Gyula állapotában tartós a javulás. Fájdalmai megszűntek, úgy hogy előreláthatólag már szombaton otthagyja az ágyat. Tornyára naponként sok sürgöny és levél érkezik, a melyekben a beteg pártvezér állapotáról érdeklődnek politikai hívei és barátai.

A bécsi eucharisztikus kongresszus sorrendje.

Részletesen megállapították immár a XXIII. bécsi eucharisztikus világkongresszus programját. Oly gazdag, oly impozáns ez a program, hogy méltán szolgálhat irányeszmékkel a világ katolikusainak.

Szeptember 9-én, hétfőn Pontafelnél, az osztrák határon üdvözlik a pápai legátust, van **Rossum** Vilmos bibornokot.

Szeptember 10-én, kedden d. u. 3 óra 14 perckor **Rekawinkel**nél üdvözlik a pápai követet a bécsi érseki megye határán. A pápai követet külön udvari vonat hozza. Mihelyt a pápai követ vonata a bécsi főegyházmege határához ér, a vasut melletti összes községek harangzugással fogják üdvözölni.

D. u. 3 óra 50 perckor érkezik a pápai követ Bécsbe a nyugati pályaudvaron. A bibornost a pályaudvaron diszszázad fogadja, majd udvari fogaton a Szent István-templomhoz megy, ahol az egész papság üdvözl. A templomból a Hofburgba megy, ahol a király a főhercegek élén fogadja, majd később az egész udvar és a főhercegek jelenlétében, diplomáciai és politikai, valamint katonai személyiségektől környezve, kihallgatáson fogadja a pápa követét.

Szeptember 11-én, szerdán d. e. 10—12 óva közt fogadás a pápai követnél a hercegi érseki palotában.

Délután 4—7 óráig megnyitó ülés (I. ünnepélyes gyűlés) a Rotundában.

Este 8 órakor esti ájtatosság a Szent István dómban.

Szeptember 12-én, csütörtökön délelőtt 6—8 órakor szent mise és áldozás Bécs valamennyi templomában.

Délelőtt 8 órakor nagymise a Szent István dómban, továbbá örmény szertartás szerint nagymise az Am Hof templomban.

Délelőtt 10—12 és délután 2—4-ig szakosztályi ülések.

Délután 5—7. II. ünnepélyes ülés a Rotundában.

Este 8 órakor esti ájtatosság a Szent István dómban.

Szeptember 13-án, pénteken délelőtt 6—8-ig szentmise és áldozás Bécs összes templomaiban, 8 órakor Amette párisi érsek a Szent István dómban, apszai Mihályi Viktor balászfalvi érsek pedig az Am Hof templomban nagymisét mond.

Délelőtt 10—12-ig és délután 2—4-ig szakosztályi ülések.

Délután 5—7-ig III. ünnepélyes ülés a Rotundában.

Este 8 órakor esti ájtatosság a Szent István dómban.

Szept. 14-én, szombaton d. e. 6—8-ig szent mise és áldozás Bécs összes templomaiban. 8 órakor a Szent István dómban a pápai legátus nagy misét mond és annak befejeztével pápai áldást oszt. Ugyanakkor rutén

ritus szerint misét mond a lemergi érsek az Am Hof templomban.

D. e. 11—1 óráig záróülés (IV. ünnepélyes gyűlés) a Rotundában. Ezen szerepel gróf **Somssich** Béla is, aki „Az eucharisztia és az egyház jövője” címmel tart előadást.

D. u. félháromkor ünnepélyes hangverseny.

Este fogadás az udvarnál, melyre külön meghívókat bocsátanak ki.

Szeptember 15-én, vasárnap (Mária nevénapján) d. e. 6—8-ig szent mise és áldozás Bécs összes templomaiban, 8-kor nagymisét mond a Szent István dómban a szófiai érsek, aztán körmenet az Oltáriszentséggel a Szent István dómtól a Burg kapujához.

A menet impozáns befejezése lesz a kongresszusnak.

A menet, amelynek élén a főhercegek haladnak, reggel nyolc órakor indul el a Szent István templomból. A menetben csak felnőt férfiak vehetnek részt. Az egyes néptörzsek csoportonként, nemzeti viseletükben fognak megjelenni. Elsők a tiroliak, akik a linzi kereszt három méter magas utánzatát viszik.

A népek menete után az udvar következik diszhintókon. III. Károly korából való udvari diszhintón viszi az oltári szentséget a pápai követ és a bécsi biboros érsek. A kocsi nyolc fekete lovat fognak, míg a főhercegek kocsijába csak hat és négy lovat.

Diszhintókon vonulnak fel a bibornokok, főpapok, míg a kamarások és más udvari méltóságok lóháton haladnak, az udvari menetet a magyar és az osztrák testőrgárda keszti be. A menet egész hosszában katonaság áll sorfalat.

A menet a Burg kapujáig vonul, amelynek tetején van az ünnepi oltár, amelynek költségeit a király fedezte. Itt fenn a Burg kapujának tetején, pontifikálja az ünnepi misét a pápai követ, a király és az egész udvar jelenlétében. A közönség a Burgkapu előtt, a Burg udvarán, a köruton és a két muzeum közötti területen fog elhelyezkedni.

Ellenzéki politikusok értekezlete. A szövetkezett ellenzék intézőbizottsága **Justh** Gyula betegsége miatt tudvaleg szeptember 10-re halasztotta első ülését. A bizottság ama tagjai, akik Budapesten időznek, ma délelőtt bizalmas megbeszélésre jöttek össze. A tanácskozásokon, mely nem volt formális értekezlet és határozatot nem is hozott, **Földes** Béla, **Polónyi** Géza, **Justh** János, **Molnár** János, **Rakovszky** István, **Huszár** Károly és **Szmrecsányi** György vettek részt. A képviselők a szeptember 10-iki ülés elé kerülő ügyeket beszélték meg. **Justh** János bejelentette, hogy édes atya egészségi állapota annyira javult, hogy esetleg meg is jelenhet a szeptember 10-iki ülésen.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség tudomására juttatni, hogy a

„Szabadság” kávéházat

megvettem és azt ünnepélyesen megnyitottam, a hol kitünő tisztán kezelt saját termésű **Tokaj hegyaljai boraimat** nagyon jutányos árban szolgálom ki

(csak egy próba és mindenkit meg fog győzni a boraim valóságára). Naponta **Kovács István** jól szervezett zenekara játszik. A n. érd. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel

FRANCZÓVSZKY GYÖRGY

„Szabadság” kávéház tulajdonos. Nyitva éjjel-nappal. Állandó bérkocsialomás.

Főiskolai hallgatók és az idei fősorozás.

A honvédelmi miniszter rendelete.

A magyar királyi honvédelmi miniszter a sorozás alkalmából a főiskolai hallgatókra nézve igazán helyes és méltányos rendeletet adott ki, melyet a hivatalos lap tegnapi száma közöl. Az idei fősorozás és az új iskolai év megkezdése egybeesik, így aztán a főiskolai hallgatók, akik önkéntesi éveiket le akarják szolgálni, de például nem veszik be őket katonának, könnyen abba a helyzetbe kerülhetnek volna, hogy mivel nem iratkoztak be idején, tanulmányi idejükből egy félét elvesztenek.

Ezen a visszas állapoton, amely a főiskoláknál sok kellemetlenségre és félreértésre adott volna alkalmat, segít most Hazay Samu miniszter 83,629—18. számú körrendelete. A miniszter ezt a rendeletét éppen „felmerült esetből kifolyólag” adta ki.

Minthogy Nagyváradon is igen sok főiskolai hallgató megy sorozás alá, mihez tartás végett részletesen közöljük a miniszteri rendelet tartalmát.

Eszerint azok az önkéntesjelöltek, akik azon reményben, hogy a mostani sorozásra besorozzák őket katonának, nem iratkoztak be a főiskolákba, mert még az idén leakták szolgálni önkéntesi évüket, abban az esetben, ha nem veszik be őket katonának, az utólagos beiratkozással bármely főiskolába fölvehető az 1912—1913. tanév első felére, ha a felvételüket az utólagos beiratkozásra előállítatásuk után azonnal folyamodnak.

A folyamodványhoz csatolni kell az illető járási tisztviselő (főszolgabíró, polgármester) 2 koronás bélyegű bizonyítványát, mely a sorozóbizottság elé állítását igazolja.

Azok a főiskolai hallgatók pedig, akik még a sorozás előtt beiratkoztak valamely magyarországi főiskolába, ha most besorozzák őket és tényleges szolgálatukat még ez idén, 1912. október 10-én megkezdeni óhatják, a *lefizetett tandíjat visszakapják*, ha azért folyamodnak.

Végül megjegyzi még a miniszteri rendelet, hogy a tényleges szolgálat elhalasztása az egyéves önkéntesség iránt a sorozóbizottsághoz benyújtandó kérvényben kérelmezhető. Ha pedig akkor nem kérelmeztek, akkor a sorozás megtörténte után az illetékes kiegészítési kerületi, vagy honvédkiegészítő parancsnoksághoz kell benyújtani a kérvényt.

Belopotoczky püspök Bécsben.

Dr. Belopotoczky Kálmán v. b. t. t. felsz. püspök, nagyváradai káptalani nagyprépost, tegnap Bécsbe érkezett, ahol részt fog venni az eucharisztikus kongresszuson.

KOBORLÓ GYEMEKEK kerülnek a rendőrségre.

Figyelmeztetik a szülőket.

A nagy városok egyik szomorú bűne kezd most grasszálni Nagyváradon is. Benne van ebben a bűnben az a nagyfokú könnyelműség, ami oly annyira sajátja a mohó életű, romlott, sok ezer palotás városoknak — a gyermekekkel való nemtörődés. Nem a szülők nevelik a gyermekeket, hanem az utca formálja, szédíti meg őket a maga könnyelmű szellemével.

A másik fekete momentum ebben a bűnben az a körülmény, hogy a szülők még három nap múlva sem érdeklődnek elvesztett gyermekeik után. Azt dokumentálja ez a körülmény, hogy nem nagyon bántja gyermekük eltűnését.

De meglehet, sőt a legtöbb esetben kétségtelenül megállapítható, hogy a gyermekek világgá bocsátásának a nyomorúság az oka. Persze ezt is csak akkor lehet megbocsátani, amikor tudatlan, iskolázatlan szülőkkel állunk szemben, akik nem ismerik azokat az intézményeket és módokat, amelyek révén meg lehet akadályozni, hogy elzüljenek a fiatal, zsenge koru leányok és fiúk.

A rendőrségen nap mint nap előfordul, hogy hol innen, hol onnan visz be a rendőrségre egy didergő, mezitlábú gyereket. Kis szőke fejüket ijedten huzzák sovány válluk közé, a szemük tele van könnyel és szegénykék még beszélni sem tudnak.

A feltűnő jelenséget végre az egyik fiatal ambiciózus rendőrtiszt, *Ehrlich Imre* észrevette és jelentést tett róla a főkapitánynak. És a rendőrség nagyon helyesen teszi, hogyha, valóban érvényesíti is azt a törvénycikket, amelyre a figyelmeztetésben hivatkozik. Mert itt csak a legszigorubb fellépéssel lehet elejét venni ennek a nagyvárosi nyavalyának.

A rendőrség által ez ügyben kibocsátott hivatalos figyelmeztetés a következő:

A rendőrségek az utóbbi időben ugyszólván naponta hoznak a rendőrségre egy-egy még beszélni és járni alig tudó gyermeket, aki egyedül minden felügyelet nélkül bolyongott az utcákon s kifáradva és megéhezve, zokogva kereste szüleit, de nem tudott haza találni. A csöppsegek a rendőrségen legjobb esetben ha nevéket nagy nehezen meg is tudják mondani, de hozzátartozóiknak nevét és lakását semmi szín alatt nem lehet belőlük kivenni. A szülők pedig még a legelemibb kötelességüket sem teljesítik, a rendőrségen a gyermekük eltűnését még csak be sem jelentik, hanem otthon nyugodtan várják, hogy ha megkerült a gyermek, a rendőrség majd csak megtalálja a szülőket is és szépen haza hozza eltűnt apróságukat.

Eltekintve attól, hogy a magukkal még tehetetlen gyermekek a forgalmas utcákon száz meg száz veszélynek vannak kitéve és könnyen komolyabb bajuk történhetik, melyért természetesen elsősorban a szülők felelősek, az 1878. t.-c. 64. §-a alapján azon szülő, gyám, vagy felügyelő, aki gyermekét, gyámját, vagy felügyeletét alatt álló egyént

csavarogni hagyja 100 forintig, visszaesés esetén 200 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

A rendőrség ezton figyelmezteti tehát a szülőket, gyámokat és felügyelőket, hogy a gondozásuk alatt álló gyermekeket ne engedjék az utcán felügyelet nélkül csavarogni, mert minden egyes esetben a legszigorubb eljárást fogja a rendőrség a mulasztók ellen folyamba tenni.

Most 2 olyan gyermeket küldött a menhelybe a rendőrség, kinek hozzátartozóit eddig megtalálni nem sikerült, az egyik: *Hajdu Eszternek* mondja magát és *Várad* véncze határáról hozták be, a másik *Salánk Ilonka* 4—5 éves lehet, akit tegnap este *Mezei Ferenc* rendőr a *Templom-tér* környékén talált eltévedve felügyelet nélkül.

Szmrecsányi püspök hagyatéka.

A póthagyaték kiutalása.

B. e. *Szmrecsányi Pál* nagyváradai püspök tudvalevőleg 1908. augusztus 8-án hunyt el váratlanul Svájcban, St. Moritz-fürdőben. A kiváló főpásztor több okból nem váltotta meg végrendekezési jogát, részint azért, mert halála váratlanul jött, részint pedig, mert rokonait egyformán szerette s nem akart végrendelet útján esetleg különbséget tenni köztük. Így tehát hagyatéka, amely igen tetemes összeget képviselt, a *Kolonics-féle egyezmény* alapján, három részre oszlik; és pedig egyenlő részben az egyházmegyét, a kir. kincstárt és a rokonokat illeti.

A püspök halála után felvett hagyatéki leltár szerint 269,362 kor. 36 fill. készpénz, 1383 kor. értékű képek 248 kor. értékű lovak, 1337 kor. 16 fill. értékű borok, 1197 kor. értékű vadak, 24,000 korona értékű részvények, 800 kor. szőnyegek, ismét 10 ezer kor. értékű képek, 4000 korona értékű butorok tették, amit három részben osztottak fel. A kincstár, a káptalan és a rokonok: az elhunyt püspök testvérei és azok gyermekei között. Az elhalt püspök jelentékeny összegű pénzt azonkívül a vallásalapítványi alapon a kultuszminiszterium kezelte, ami most mint póthagyaték került felosztásra.

A kultuszminiszter 103983. sz. alatt most leiratott intézett a nagyváradai járásbíróshoz és ebben tudatja, hogy a póthagyatékot kezelte összegét kiutalja.

Szmrecsányi Pál püspök póthagyatéka 1.121,406 korona 30 fillér. Ebből 350,000 koronát már 1910. évben kifizettek, most a legutolsó részlet 741,406 kor. 30 fillér kifizetése történik.

A miniszter értesítette a nagyváradai kir. járásbíróshoz, hogy 30 ezer koronát visszatart, ha a vallásalapítványnak esetleg követelése lennének az örökösökkel szemben, legyen fedezet.

A miniszter számítása szerint a 30 ezer korona és a kamatok levonásával a hagyatéka egyharmadrésze 363,802 kor. 10 fill. Ennyi jut tehát a kincstárnak a káptalannak és a rokonoknak, egyformán.

Kolthay Kornél törvényszéki jegyző végzi a püspök hagyatékának végleges felosztását.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete Rákóczi-ut. 9. szám alatt a Széchenyi szálloda mellett
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban
Telefon 769. sz. legolcsoóbb bevsárlási forrás. Telefon 769. sz.

Megkergetett mozisok.

Nyolc óráig a postaládában.

Valóban mozi felvételre alkalmas jelenet játszódott le vasárnap este az élesdi határban. A jelenet szereplői két nagyváradi mozi vállalkozó és az élesdi közönség. Kellékek pedig több kiürült oxigén tartály, sok-sok kő és egy üres postaláda az élesdi vasúti őrháznál. Minekutána nagyjából bemutattuk a szereplőket, rátérhetünk a tulajdonképeni esetre, melyen mulat most az egész élesdi közönség.

Nagyváradról a néhai Népmozgó tulajdonosa, Theisz Béla egy gépészével és a hajdani mozi filmjeivel és gépeivel felszerelve kirándult Eledre, hogy szenzációs mozgóképekkel szórakoztassák a falusi közönséget. Három estén keresztül nagy érdeklődés mellett tartották meg Theiszék az előadásokat.

Vasárnapra két előadást jeleztek az ügyes vállalkozók. Hangos plakátokon jelezték már két nappal előre, hogy vasárnap este szenzációs események fognak lepörögni a vászonszínpadon.

Az élesdi közönség kíváncsiságát nagyon felcsigázták az ígért képek és vasárnap este csak úgy tódultak a vendéglő külön termébe. Az első előadás valóban érdekes volt és a közönség meglehetősen távozott. Este a második előadásra még több érdeklődő jelent meg. Theisz elégedetten dörsölte a markát a csengő ezüst pénzekről. A kedvező előjeleket azonban kegyetlenül megcáfolta a bekövetkezett esemény.

Alig berregett a gép, alig futott le egy két jelenet a feszes vásznan, egyszerre megszűnt az előadás. A gép ugyan berregett tovább, de a vásznan nem mozgott az alakok és a közönség nagy sötétségben várta a következményeket. Mikor már elfogyott a közönség várakozási türelme, nyugtalanodni kezdtek és fenyegető hangok hallatszottak a sötét nézőtérről.

— Mi lesz? Nem látunk semmit!
— Ez skandalum.

Ezután újra berregett a gép, de kép nem mutatkozott. Végre megunt a közönség is a dolgot és nagy lármával kezdett kiabálni.

— Adják vissza a pénzünket. Be vagyunk csapva.

Theisz izgatottan érdeklődött a gépészről, hogy mi lesz, lehet-e folytatni az előadást?

— Ki fogyott az oxigén. Nem lehet megtartani az előadást. Jelentette a gépész.

Theisz látva, hogy nem lehet segíteni a dolgon. Kijelentette a közönség előtt, hogy hajlandó visszafizetni a belépti díjakat. A közönség azonban azt hitte, hogy beakarják csapni, izgatottan ugrált fel és nem hitte, hogy vissza fizetik a pénzt. Pillanat alatt botok emelkedtek a levegőbe, harcias fenyegetések hangzottak fel és a következő percben már mindenki agyonakarta verni a vándor mozist.

A megszorított ember látva a közönség magatartását, futásnak eredt. A közönség erre a gépészt fogta el és minekutána alaposan elrakta, üldözőbe vette a menekülő Theiszt. Izgalmas hajszja fejlődött ki Theisz és a közönség között. De a közönség mindössze azért a pár hatos belépti díjért futott, míg Theisz az életét látta veszélyben forogni, az üldözők és az üldözött között egyre nőtt a távolság.

Theisz egyenesen a vasúti őrház felé menekült. A közönség utközben valóságos közpört zuditott a szerencsétlen mozisra, aki alig várta, hogy az őrházba juthasson. Az őrházban éppen kint tartózkodott az inspekción posztaszolga, akit Theisz kérve-kért, hogy mentse meg a dühös üldözők haragjától. A posztaszolga előbb egy löca alá bujtatta Theisz Bélát. Itt azonban nem érezte magát kellő biztonságban a megkergetett mozis, ezért új menedékhelyet kért a szolgától.

Az őrházban hiába néztek szét, sehol sem kinálkozott megfelelő buyóhely. Végre a szolgának akadt egy ötlete, hogy a megremült mozist az üres postaládába bujtatta. Theisz örömmel bujt be a hatalmas ládába, melyre a szolga aztán ráült és alvást színlelve várta az üldözőket. Az üldözők átkutatták az őrházat, de nem találták sehol a mozist és káromkodva távoztak.

A megszorult mozis reggel 6 óráig volt a kényelmetlen postaládában és reggel a legelső vonattal Nagyváradra utazott a nép dühe előtt. A mozgóképek felszerelése egyelőre az élesdi vendéglős gondozása alatt vannak. A csendőrség pedig szerényen folytatja a vizsgálatot annak megállapítása iránt, hogy ki izgatta fel annyira a közönséget, hogy ily végsőkre ragadtatta magát.

MŰVÉSZI TERVEK a karmesteri pulpitusról.

A színház körül friss erők megérkezését érzi az ember. Mindenki boldogan, mámorosan készülődik a diadalmas estékre, melyek még most mind ott alusznak a téli nagy szezon távoli esődjében. A színészekben fényes álmok élnek, a direktor darabokat vásárol, az irodában nagyszabású tervek készülnek, úgy hogy aki most megfordul a színház környékén, hát megszedül attól a lázas ötömtől, attól a sok színes tervtől, ami itt az emberek ajkán él.

Bátran elmondhatjuk, hogy az ideai szezon olyan gazdagnak és változatosnak ígérkezik, aminő még ritkán volt. A színház programjában óriási töké s anyag van felhalmozva.

Nagy súlyt fektetnek az idén a drámákra s a direkción a legnagyobb tapintattal, mondhatni politikával igyekezik beosztani a szezon, nehogy panaszt emeljenek az ellen, hogy sok a könnyű, üres és léha darab. Minden hónapnak meglesz a maga uralkodó műfaja.

Mivel pedig a nagyváradi közönség elsőrendű operette közönség, az idén alkalma lesz igazán szép értékes operettekkel végigélvezni.

Ezt a tervet a színház kitűnő karmestere: Várady Aladár fogja megvalósítani. Tudósítónk beszélgetett az ambiciózus karmesterrel, aki művészi terveiről a következőket mondotta:

— Régi kedves tervem az, hogy egyszer végigdirigáljak egy *opera*, vagy pedig *operette ciklust*. Most az idén aztán kedvező kilátások vannak arra nézve, hogy mind a kettőt sikerül keresztülvinni.

Az *opera ciklust* azonban jóval később rendezném, mint az *operettet*.

A tökéletesen betanult, értékes operettek a leghiresebb zeneszerzők műveiből válogattam össze. Első lesz a *Lehár-ciklus*. Aztán sorra kerülnek *Offenbach*, *Fall* *Leó*, *Millöcker* és *Konti József*.

Nagyon ambicionálom azt is, hogy az idén havonként kétszer *koncertestét* rendezzünk. Az egyik klasszikus, a másik pedig népies este lenne.

— Az operettek betanításáról nem mondhatok újat. Nagy gonddal fogom előkészíteni úgy a szólóénekeseket, mint a kárt. Különben pedig azt hiszem — mondotta, hogy kollegámmal: *Kerner Jenővel*, aki kitűnő muzsikusként, sok szépet fogunk az idén produkálni.

Akik őszre visszajönnek...

— Körséta a korzón. —

Hogy itt van a szezon, azt tudják Önök hogy mi bizonyítja legfényesebben? . . .

Az a hatalmas fehér vászonlepedő, amelyik ott ordit embernyi betűkkel a könyvkereskedések fölött:

TANKÖNYVEK.

Ebben a tíz nagy betűben klasszikus tökéletességgel van benne s holt szezon halála és az új, mozgalmas élet kezdete. Hiszen ez a szenzációs figyelmeztetés nemcsak az iskolás gyermekeknek szól, akik még ma boldog mámorral szaladgálnak a városban, hanem egy fellebbanó, diadalmas örömtűz, amelyet a könyvkereskedők, mint a következő szezon urai gyujtanak elibéd, óh t. Nagyközönség!

S talán igazuk is van. Az iskolák, a színház, egyesületek, irodalmi s egyéb kulturkörök mind-mind a könyvekből élnek, könyvek körül támadnak lármás gyűlések, érdekes viták, szóval a könyvek állanak a szezon forrongó tüzpontján. Azért látom én a fenti fehér lepedőn a dus, eseményes szezon szignumát a tíz kiáltó nagy betűben.

(*Csók az utcán*) A párisi flanőrök egyik legérdekesebb témája ilyenkor válik aktuálissá. Az állomástól kezdve végig a fényes főútcán gyakori látványosság lesz a falusi család, amint behozza a család reményességét az iskolába. Nagy sárga skatulyák, szürke bőröndök lógnak a karjukon s itt is, ott is megállanak az üzletek előtt. S amikor összehalmozik a kántorné a barátnéjával, egyszerre összebörbölnek és csókok esattannak a hideg szívi városi utcákon.

Nekünk siető, cinikus városiaknak olyan különös ez a falusi, intim barátkozás az utcán. Nem azon ütközünk meg, hogy nem illik, hanem a naiv tudatlanságuk, boldog nemtörődömségük tűnik föl. Azt hiszik, hogy otthon vannak.

(*Mi új ág*) Produkál a szeptember egy kellemetlen tyust, amelytől ilyenkor hemzseg az utca. Rendesen barnára pirosodott, mosolygó urak, akik már messziről hangos integetéssel törnek feléd a hullámos, napos korzón T. i. *Nagyképű* Pál ur «nya-alni» volt s most érdeklődik az itthoni dolgok iránt.

— Hát mi újság itthon? . . .

És ha van száz barátja, mind a száztól megkérdi ezt. Pedig ha tudná, hogy barátja milyen ki-mondhatatlan undorral gondol rá! . . . Egy vörös verejtékekkel itt bent töltött unalmas nyár után ő jön ilyen bosszantó, gőgös kérdéssel az embernek. Ó, aki odajárt két hónapig szórakozni.

S alig dadogsz neki valamit! te szegény lefőzött barát, ő már diadalmas törtéttel rohan tovább s hallhatod a hátad mögött érces elbizakodott hangját:

— Szervusz Jóska! Mi újság itthon? . . .

(*Színészek*) Leégett emberek. Abszolút fehér arccal, nagyra nyílt lázas szemekkel jelennek meg szép napos időben. Rossz időben kártyáznak a kávéházban.

Ezek a napok a szezon megnyitásáig igen jelentősek. A szezon legfontosabb problémáját kell nekik megoldani ezalatt a pár nap alatt.

— Találnom kell egy szabót s egy susztert aki hitelbe dolgozik, mormogják magukba.

S ha látsz egy színészt a Fő-útcán gondterhes arccal járkálni, tudd meg, ő rendezett viszonyu polgári nép, hogy az most szabót, susztert keres. Mert hej! nagy, súlyos feladat ez manapság egy színész-

nek, amikor olyan rosszak a pénzügyi és hitelviszonyok . . .

(Botos gólyák) Kihaló félben lévő szeptemberi typos. S nem is az Akadémia komor hangulatu folyosóin kell őket keresni, hanem a kávéházakban.

Szinte minden átmenet nélkül siklanak bele a mostani gólyák a nagyobb stilú, szabadabb életbe. Fialat, sápadt legénykéket már június végén lehetett látni a kávéházi páholyok ölnén, amint szomjas szemmel szívták magukba az élet színes jelenségeit.

Nem egyszer látom egy-egy sarki sóhajok szigetén a kerzó alkalmával, amint hencegő boldogsággal fújják az aranyvégű Nilus füstjét valamelyik idősebb ur szeme közé.

Az idegenből jött kollega megkérdi:

— Ki volt ez kollega ur?

— Oh senki . . . Egy volt tanárom . . .

Botos gólyák! . . . Akik remegő izgalommal szorongatták izzadt kezeik közt az arany szabadság első jelvényét, a botot. Hol van már ez a naiv kor?!

(Klasszikusok a ligetben.) S míg a nagy utcák megtelnek villogó, lármás gyerekekkel, addig kint a sárguló ligetekben kicserepesedett ajakkal magolnak a szegény pótvizsgálók. A hűvös őszi szél néha belekap a rongyos könyvbe és szétrébben az uton hat-hét kitépelt lap.

Az unatkozó francia bonek mosolyogva mulatnak ezen. Egy realista a francia nyelvvel küzd. Nem boldogul egy mondatl.

Valahogy dadogva, pirulva megkéri a bonet, hogy fordítsa le neki. Aztán ketten leülnek egy lócára a fölényes, eszes francia leány megmagyarazza a nehéz mondatot.

A fenyők között egy diák jár körbe. Horatius ódáit bifflazza. Közben megáll egy percre s hátul a könyvben valami nyári emléket néz . . . Elejti.

Egy nő cipőcsatt volt . . .

HÍREK

*** Személyi hir.** Hoffbauer Pál, a Nagyváradi Takarékpénztár vezérigazgatója, pár heti szabadságidejét megkezdte s külföldre utazott.

*** Az új püspökség székhelye.** A hajdudorogi hitközség vasárnap tartott gyűlésén elhatározták, hogy a görög katolikus magyar püspökség létesítésére vonatkozó pápai hullát és királyi dekrétumot örömmel veszik tudomásul és azért Lukács László miniszterelnöknek és gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszternek üdvözlő feliratot küldenek. A gyűlés a Hajdudorogon felállítandó görögkatolikus gimnázium céljaira 10.000 koronát szavazott meg, egyben gyűjtést indított a költségek előteremtésére. A gyűjtésnek már eddig is szép eredménye van, a mennyiben 25.000 korona gyűlt össze. Mint hajdudorogi tudósítónk jelenti, a közgyűlés megütközéssel vette tudomásul a székhely kérdésében az országos bizottság tanácsának a pápai bulla és a királyi elhatározás ellenére Hajdudoroggal szemben Nyiregyháza érdekében újból megindított mozgalmat és az ellen tiltakozását fejezte ki, az országos bizottság tanácsának bizalmatlanságot szavazott és tőle az adott megbízást megvonta.

*** A honvéd tüzérlaktanya tervei.** A honvéd tüzérlaktanya terveit a honvédelmi miniszter tegnap visszaküldötte Nagyváradi városához. Nem hagyta jóvá a terveket, hanem apróbb módosításokat rendel el, amelyek eszközölése után a tervek újból felküldendők, jóváhagyás céljából.

*** A hivatalos lapból.** A magyar királyi pénzügyminiszter Fenyvesy Józsefet a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű pénzügyi biztossá Nagyváradra kinevezte.

*** A Rákóczi-ut burkolatának felülvizsgálata.** A jövő évben jár le a Rákóczi-ut aszfalja a jótállási idő, míg a gyalogjáró aszfaltozása, továbbá az uttest aszfaltja alá fektetett betonlap jótállási ideje már most, szeptember 13-án lejár s Nagyváradi városának gondoskodni kell a munkák átvételéről és felülvizsgálatáról. Tegnap délután ebben a tárgyban ülés volt a városházán Bordé Ferenc elnökle alatt, amelyen szakértőbizottságot küldenek ki az aszfalt alatt levő beton megvizsgálására. Egyes helyeken felvágják az aszfaltot s ekként győződnek meg a beton jószágáról. A szakértőbizottságban résztvesznek a város részéről Tabéry Árimin vizszab. főmérnök, törvényhatósági tag és Kőszeghy József városi főmérnök, továbbá a magyar aszfalt r.-t. és a nagyváradi városi vasut társaság képviselői. A szakbizottság az uttest aszfaltján előforduló hibákat is jegyzőkönyvbe veszi.

*** A szegénységi bizonyítványok kiállítására.** A tanév kezdetével meggyűlt a baja a városházán a polgármesteri hivatalnak. Naponkint százával kérik a szegénységi bizonyítványok kiállítását, hogy a gyermekeket a polgári iskolákba tandíjmentesen beirathassák. Ezeknek a szegénységi bizonyítványoknak a kiállítása nagy időpazarlással történik. Először a rendőrségtől kell kikérni a véleményt s ennek alapján állítják ki a polgármesteri hivatalnál, ahol a rendőri véleményt iktatják, a bizonyítványt kiállítják, újból iktatják, szóval növelik az akták számát. Holott egyszerűen a rendőrség kiadhatná mindjárt a bizonyítványt, mert a polgármesteri hivatal ugyanis csak a rendőri véleményt veszi alapul. A dolog egyszerűsítésével sok munkát meg lehetne takarítani.

*** A csendőriskola építése.** A nagyváradi csendőriskola építésével gyorsan haladnak. Jelenleg ez a legnagyobb szabású középítkezés Nagyváradon, amelynél pár száz munkást foglalkoztatnak. Az építés ellenőrzésére alakított vegyes bizottság ma, szerdán ülést tart s felülvizsgálja az építkezést. E célból tegnap este Nagyváradra érkeztek Szabó László miniszteri tanácsos, Jendrasik műszaki tanácsos, Vágó műépítész.

*** Fegyveres banditák Beregsomban.** Király Béla a vaskóhi járás számellenőre, aki most érkezett haza Beregsombi községből, ahol édes atyjának volt vendége, izgalmas esetnek volt szemtanúja. Vasárnap este, mikor már lefeküdt a Király család, egyszerre gyanus zajra ébredtek fel. Király Béla utbiztos az ablakon nézett ki, hogy megtudja a zaj okát. Az udvaron sötét alakok állottak fegyverrel kezükben, míg ketten a lakás bejáratát fessegették. Király, hogy elriassza a betörőket kilőtt az ablakon. A lövés zajára hat ember ugrott elé és futásnak eredt. Az utbiztos lövése azonban felverte a szomszédokat, akik vasvillát, fegyvert ragadva üldözőbe fogták a menekülő haramiákat. Izgalmas hajszá fejlődött ki a lakosság és a haramiák között. A futó betörők többször visszalöttek üldözőikre. Erre valószínűsítően kis csata fejlődött ki. Az üldözők szintén használták fegyvereiket. Időközben

megérkeztek a csendőrök is, akik szintén többször tüzeltek a lövöldözőkre. Végre hosszú hajszá után egy betörőt sikerült elfogni. Az elfogott embernek már kifogyott a töltevénye és így tudták elfogni. A többi 5 elmenekült. Az elfogott betörőt vasraverve kísérték a község házára. Utközben meg is fenyegette az utbiztos.

— Majd leszámolunk még!

Az elfogott haramia eddig még egyáltalán nem vallott. Sőt még azt sem mondta meg, hogy hívják. A megtartott vizsgálat eddig annyit tudott megállapítani, hogy a haramiák a Király-féle megzavart betörés éjjelén még 5 helyen akartak betörést elkövetni, azonban mindenütt a kutyák hiúsították meg szándékukat. A csendőrség tovább nyomoz a megszökött banditák után.

*** Elismerő oklevél a gazdasági tudósítóknak.** A hivatalos lap tegnapi száma közli azoknak a gazdasági tudósítóknak a névsorát, akiknek buzgó működésükért a földművelésügyi miniszter „Elismerő oklevelet” adományozott. A kitüntetettek közé tartozik Biharmegye egyik gazdasági tudósítója is, Harstein Hermann.

*** Lerántotta a gerenda.** Hóra László 20 éves napszámos a Körösön átvezető össi-i vasuti hid építésénél a most már lebontás alá kerülő állványokról egy gerendát akart tegnap délelőtt kötélben leengedni több társával. A kötél egyik vége, mely egy kampós vasra volt rácsavarva, közben meglazult, a gerenda leesett. — A kötél másik végét tartó Hórát a gerendának nagy súlya magával rántotta s Hóra kb. 3 emelet magasságból lezuhant s agyrázkódást szenvedett. — Esméletlen állapotban vitték a mentők a közkórházba, hol a rendőrség s utóbb a vizsgálóbíró kihallgatta. — A kir. ügyészség szigorú vizsgálatot rendelt el, mely hivatva lesz megállapítani, hogy a súlyos balesetet kinek a mulasztása idézte elő.

*** Ki építi a tüdőszanatóriumot?**

A nagyváradi tüdővész ellen védekező egyesület agilis tevékenységével ma már odáig jutott, hogy nagyobb szabású állandó szanatóriumának építését még e hónapban megkezdik. Az építésre kiírt pályázatnak nem volt kellő eredménye, mivel mindkét vállalkozó jóval 200.000 koronán felüli összeggel adta be ajánlatát, amelyeket azonban nem fogadhatott el az egyesület, mert az előiránnyal szemben az ajánlati összegek túlmagasak voltak, hanem felhívta Sztarill Ferenc építész, hogy adjon be ajánlatot. Sztarill Ferenc építész beadta szabályszerű ajánlatát. Az egyesület igazgató választmánya tegnap délután ülést tartott Fetser Antal felsz. püspök elnökle alatt, amelyen dr. Fráter Pál, dr. Gerő Sándor, Kőszeghy József, Incze Lipót, Órömy Gyula és Sztarill Ferenc képviselőiben Tóth Gyula voltak jelen. Tárgyalták Sztarill Ferenc ajánlatát, amely szerint a szanatóriumot 75.000 koronáért hajlandó felépíteni. Az igazgató választmány Sztarill Ferenc ajánlatát elfogadta s jóváhagyás végett előterjeszti a szeptember 18-ára összehívandó közgyűlés elé. Az építést még e hónapban meg kell kezdeni s úgy foganatosítani, hogy ha vis major nem jön közbe, még ez évben tető alá kerüljön az épület.

*** A jegyző szénája.** A vaskóhi járásban Belényesirtáson tegnap éjjel tűz volt, mely Popovics György felfüggesztett körjegyző szénatermését teljesen elhamvasztotta. A vizsgálat megállapította, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett és hogy azt a jegyző valamelyik haragosa követte el. A gyújtogatás után serényen nyomoz a csendőrség.

*** Modern Robinzonok.** Három fiatal suhancot kalandos hajlamaik furcsa lopásra vittek. Annak idején megemlékeztünk, hogy *Schenker* Endre birtokosnak szállóje alatt a Körözs folyóba lelakatolt nagy csolnakját a múlt hó 23-án, éjjel ismeretlen tettesek ellopták s azzal eleveztek. A tettesek azonban nem tudtak olyan gyorsan evezni, hogy a nagyváradai rendőrkapitányi hivatalnak táviratai utol ne ériék őket, mert midőn 5 napi fáradságos vízi ut után egy békésmegyei községnél a hármás Körözs partján kikötöttek, a csendőrök a rendőrség távirata alapján egy-kettőre lefűlelték a jeles firmákat s így most már nem vizen, hanem vonaton szállították vissza a lopott csolnakkal együtt Nagyváradra. A rendőrségen a kifáradt és kiéhezett csolnaktolvajok *Boros József* 17 éves, *Pasuk Ferenc* 18 éves és *Pócsi Imre* 18 éves nagyváradai kőművesegédek tetűket őszintén megbánva beszélték el kalandos utjukat s azon naiv mesével próbáltak védekezni, hogy ők a csolnakot nem is akarták ellopni, csak munkát keresni mentek vele s ha Budapestig szépen felevezhettek volna, akkor vonatra adják a csolnakot s haza küldik tulajdonosának. A rendőrség természetesen az együgyű védekezést el nem fogadta s most mindhárom ifjút a kir. ügyészségnek adja át, hol fardalmaikat kipihenhetik.

*** Nagy vasuti szerencsétlenség.** Borzalmas katasztrófa történt tegnap délután Elberfeldben. A kisvasut függelék kocsija rossz kapcsolás következtében elszakadt és lezuhant a lejtős pályáról. Az elszakadt kocsiiban negyvenöt ember ült, akik közül nyolcat holtan huztak ki a romok alól. A legtöbb utas megsérült.

*** Görögdiányt kilogrammonként 10 fillérért. Befőzni való sárgadiányt kilogrammonként 25 fillérért! Befőzni vagy lekvárnak való szilvát kilogrammonként 20 fillérért házhoz szállít: Székely Sándor** főszámvevő. Megrendelhető postán, Csengeri-utca 15. szám, vagy telefonon 212. sz.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhívom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését álam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények egy külföldi mint belöldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többbe fog kerülni annak helyreállítása. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvételnek. **Ladányi József** puskaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

*** Tanuljunk világnyelveket.** A Rose-rendszerű ábrázoló nyelviskolában, a mely augusztus óta *Bémer ter 1 szám* alatt működik, könnyű és élvezetes módon sajátíthatja el bárki a német, francia, angol stb. nyelveket. A teljes kiképzés száz tanórából áll. Beiratkozni bármikor lehet. Tandij személyenként és óránként 1 korona 50 fillér Nappali és esti tanfolyamok.

*** Uj Lexikon.** Révai-féle (eddig 5 kötet jelent meg), továbbá mindenféle könyvek Benkő Artur Rákóczi-uti könyvkereskedésében. Antiquar könyveket jó áron veszek.

x Intelligens jobb nők. kik varrásban már gyakorlottak, varrógép munkára, állandó alkalmazás mellett azonnal felvétetnek. Kezdfizetés 90 koronától s feljebb. Személyesen jelenkezni Moskovits cipőgyár irodájában Bihar-megyei Takarékpénztár épület, délelőtt 11 és 12 óra közl.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

*** Assódi Tricestli kávé és tea behozatala.** Csokoládé és Kakao áruháza. Nagyvárad, Kossuth-utca Sas-palota. **Vigyázat,** mert sok az utánzat! Jobb ízlelő családok figyelmébe ajánlva Különlegességeim pörkölt kávékban:

Elsőrendű	1 kiló 4 — K
Mágnás keverék RR 1	4.40 .
„ „ 0-1 1	4.80 .
„ „ 00-1 1	6 — .

Motor üzemű kávépörkölés és darálás, a vevő előtt történik. Kakao 10 deka 50 fillér Eredeti franczkávé-pótlék, valódi fügekávé, valódi maczkávé gyermekeknek. Kátreiner valódi árpakávé. Összes kétszersültök Karlsbadból. A kiszolgálásnál a cég főnöke jelen van és így mindenki a legjobbat és a legolcsóbbt érheti el. Block rendszeres beváltása. Blockjaimat az egész vonalon gyűjtik. Cukorka és csokoládé különlegességeim legjobbak, mert eredetiek. Gyógycukorkák eredeti lerakata.

x Kossuth utca 6. számú ház Körös felőli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

Iskolai és tornacipők
legkedvezőbbben
REICHARD áruháza
cégnél szereshetők be.

Középiskolai

magánvizgára-, érettségire-, javító vizsgákra
egész nyáron
át készülhet a **dr. Kallay-fele szemina-**
riumban (Budapest, IV. Kaplony-utca 5.
Telefon 125-38.) Eredményei köz-
tudomásulag kiválóak.

SPORT

Távuszóverseny a Püspökfürdőben.

Az első uszóverseny fényes sikere garanciát nyújtott arra, hogy az uszásnak nálunk szép jövője van.

Mégis váratlan volt, hogy ilyen rövid idő alatt legyen alkalmunk egy újabb versenyben gyönyörködnünk.

Már az első alkalommal főleg a NAC és a VAC tagjai váltak ki uszásukkal a többi közül. A két legjobb uszó: Sonnenfeld és Fehérváry tegnap mérte össze képességét az elsőség dicsőségéért. Az erőpróba igen nagy volt: 2200 méter távolságot kellett a két versenytársnak megusznia, hogy elnyerje a VAC által kitűzött szép aranyérmét.

A ritka sportesemény a hétköznap folytán kezebb közönséget esalt ki a Püspökfürdőbe.

A versenyt háromnegyed 6-kor kezdték. Sonnenfeld Andor mindjárt kezdés után vezet s a verseny felében már 10 uszoda hossz előnyt (250 m.) szerez. Nyugodt és térfoglaló tempóval kerekedik felül, míg Fehérváry a fordulánál lemaradt.

A versenyt így Sonnenfeld küzdelem nélkül nyerte kitünő kondícióban; 1 óra 4 perc alatt uszta meg a 2500 métert.

SZÍNHÁZ

Színész-előkészítő tanfolyam.

Értékes ötlettel tért haza nyaralásáról *Sik Rezső*, a lelkes színész és a Szigligeti színház társulatának rendezője. Az a terve, hogy Nagyváradon színész-előkészítő tanfolyamot nyit, úgy hölgyek, mint férfiak részére. Es ennek a tervnek a megvalósítására tán sehol sem kinálkozik annyi anyag, mint Nagyváradon, ahol sok a színész talentum, amely azonban a maga erejéből nem tud szóhoz jutni. Ilyen előkészítő tanfolyam már több nagyobb vidéki városban van és így valóban csak vállalkozás kérdése volt, a tanfolyamot Nagyváradon is létesíteni, ami pedig a várható sikert illeti, arra eléggé garanciát nyújt *Sik Rezső* művészi tudása. *Sik Rezső*, a létesítendő tanfolyamra a Rákóczi-ut 55. szám alatti lakásán fogad el jelentkezőket. A tanfolyam hallgatói gyakorlati képzésben is részesülnek, amennyiben időközönként a Szigligeti-színház színpadán statisztálni fognak.

IRODALOM

Az Örökimádás című hitbuzgalmi folyóirat 9. száma a következő tartalommal jelent meg: *Tiefenthaler József*: Fel a bécsi nemzetközi eucharisztikus kongresszusra! — *Reviczky Aladár C. M.* Jézus Szive Társulata a haldoklók lelki segélyezésére. — *Tiefenthaler József*: Csodás magyar szentségi körmenet Lourdesban. — *W. eucharisztikus kongresszus r.*: Az első évtized az eucharisztikus vilá kongresszusok történetében. — *Kegyes adományok Bosznia részére.* — *A.*: Ének az oltárnál. — *L. I.* Áldoztató kehely és az emberi szív. — *Klett István S. J.*: Nagy vendégség. — *Clara Adoratrix*: Vértanu az oltárlépcsőn. — *Vakok óvója.* — *Gyakori szentáldozás.* *Rovatvezető*: *Reviczky Aladár* főmunkatárs. Az új *Jákobkútja.* — *Eucharisztikus élet egy németországi városban.* — *S.*: „Mindennapi kenyerünk.” — *Gyermekvilág.* *Rovatvezető*: *Dr Syllaba Emil.* A szentségi Jézus diadalának napjai. — *Szent Gellért püspök és vértanu.* — *Eucharisztikus élet egy javítóintézetben.* — *A kis ministráns.* — *Egyesületi élet.* *Kimutatások.*

E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetőink pártfogásába.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Ráesett a cementes zsák. *Némethy Antal* fuvaros *Kondor Dezső* cementraktárából cementet szállított. A hatalmas zsákokat *Szabó Sándor* alkalmazott segítette a fuvaros vállára, aki azokat a kocsira vitte. Egy ilyen súlyos zsák *Szabó Sándor* gondatlansága következtében ráesett *Némethy Antalra*, még pedig oly szerencsétlenül, hogy

a fuvaros kezét törte. A nagyvárad királyi ügyészség emiatt gondatlanságból eredő súlyos testi sértés címén emelt vádat Szabó Sándor ellen. A törvényszék büntető bírósága tegnap tárgyalta az ügyet Vámosi Mihály elnökle alatt. A vádlott azzal védekezett, hogy ő nem tehet róla, ha a nagyon nehéz zsák lezuhanását nem tudta megakadályozni. A bíróság a tanúk kihallgatása után megállapította a gondatlanságot és Szabó Sándort 8 napi fogházra ítélte.

NYILTÉR

Dr SEBESTYÉN ARTUR

a belső betegségek szakorvosa,
a budapesti Szent István-kórház
volt belgyógyász orvosa rende-
léseit **kizárólag belső beteg-
ségben szenvedők számára**

Ezredévi Emlék-tér 22. sz. alatt
:: megkezdette. ::

TÁVIRÁTOK

Halálos verekedés.

Budapest, szeptember 3.

(Saját tud.) Eresiben tegnap véres verekedés volt. A korcsmában több rácalmási legény megtámadta a három Sörtés testvért. A támadók a Sörtés fiuk közül kettőt agyonszurkáltak. Sörtés József a harmadik testvér szintén életveszélyesen sebesült meg. Hat legényt letartóztattak.

Sikkasztó tisztviselő.

Budapest, szept. 3.

(Saj. tud.) Ma a rendőrfőkapitányságon megjelent Csillag Gyula a statisztikai hivatal tisztviselője és kérte, hogy tartóztassák le, mert a hivatalos pénzeiből 8000 koronát sikkasztott. Később megjelent Pikler Gyula igazgató, aki igazolta Csillag állítását, mire Csillagot letartóztatták. Csillag a pénzt löversenyeken és kártyán költötte el.

Utban a béke.

Konstantinápoly, szept. 3.

Svájcben még folynak a tanácskozások a békéről. A pesszimista felfogás oszladozóban. Az Alem Dar című ujság azt írja, hogy az olasz vezető körök kívánsága, hogy muzulmán legyen a török külügyminiszter. Ez nagyobb bizalmat keltené Tripolisban. Hír szerint Resid bey volt bécsi nagykövet veszi át a külügyek vezetését.

Konstantinápoly, szept. 3.

Hír szerint Nuradungian külügyminiszter és Resid pasa miniszter, volt bécsi nagykövet tárcájukat föl-

fogják cserélni, állítólag azért, mert Olaszország a béketárgyalás idejére mohamedán külügyminisztert kíván.

Öngyilkos igazgató.

Székesfehérvár, őzeptember 3.

(Saját tud.) Kepesdi Dezső kolozsvári szeminárium igazgató ma egy ottani szállóban fobelötte magát. Tettének oka ismeretlen.

Tifuszos katonák.

Bécs, szept. 3.

(Saját tudósítónktól.) A brucki katonai állomáson nagy mérvű tifusz lépett fel. Eddig 6 katona meghalt és igen sokan betegen fekszenek.

Regénycsarnok.

GYÖNGYVIRÁG.

Írta: Cseres Andor.

— Amen! rebegték az apa ajkai.
— Amen! — hangoztatta a fiu viszhang gyanánt.

Móric legelső teendője volt, a Hellebrand család romvári uradalmát, az ősi birtokot megvásárolni. Jó üzlet volt a gazdagon termő föld hatalmasan fizetett új birtokosainak.

XII.

A romvári kastély szomszédos volt a Korponay család ősi kastélyával, ennek következtében Móric nagy dologra határozta el magát és ez volt, hogy látogatást tesz a szomszédjánál, ehhez azonban szükséges volt, hogy kipuhatólja előbb, ha vajjon elfogadják-e.

Ez a puhatólás sok időt vett igénybe. Móric tudta jól, hogy a megyei dzsentry nem szívesen látja a zsidók terjeszkedését, sok éles megjegyzésnek volt kitéve, amelyet mindet hallatlanná kellett tennie, ha azt akarta, hogy célját elérje.

A bankár először is a kastélyt tette lakhatóvá, mert bizony azt nagyon elhanyagolták az előbbi tulajdonosok.

A dzsentrynek meg van az a jó szokása, hogy szeret a régi mellett maradni, csak hogy maradiságát nem veszi körül az ódiság pompájával.

A maradiság nem lesz maradiság, mihelyt kiemelkedik a lustaságból és az előző idők munkájával dolgozik, fárad és szorgalmas lesz, mert ekkor az őserő, és nem az ősi renyhesség nyilvánul tetteiben.

Erőt-erőre, szorgalmat-szorgalomra! — ez a dzsentry hivatása és ebben rejlik konservatizmusa, ami fentartó erő.

Mielőtt a Korponay-kastély új vendége megérkezett volna, a kastély körül elterülő parkban valami esemény történt, ami a történetre nagy hatással volt.

Hidvégi Kelemen főispán hugának látogatására jött.

Nevezetes volt és feltűnő Korponayné előtt, hogy amióta a strassburgi leány ott volt, a főispán gyakorta tett látogatásokat.

Hidvégi a parknak megtekintésére szánta idejét.

Egy hatalmasan kifejlett, magasra nőtt, virággal teli jázmin bokorból sóhajtásokat és zokogó csuklást hallott.

Oda irányozta lépteit és ott találta Gyöngyvirágot.

A leány arca nedves volt a könnyektől, melyek még kezeit is elárasztották.

A leány ott ült egy lócán, kezét szemre tartva.

— Micsoda bánata van az én szép ba-

ránómnek? — Kérde Hidvégi és oda ült a leány mellé.

Gyöngyvirág durcásan vonogatta vállait és nem felel.

A férfi megfogta kezeit és levette arcáról.

— Hagyjon el! — mondá neheztelve.

— No édes, mondja el, ki bántotta? mi a baja.

Az elzászi leány sirásra fakadt.

— Hagyjon el a méltóságos ur, mert én rossz leány vagyok.

— Ki mondta ezt magának édes?

— A páter a templomban.

— Mit kereset maga ottan.

— Gyóntam! — felelte a leány szemöldökeit felvonva.

— Ugyan mi büne van magának? —

mondó Hidvégi — balkarjával a leány vállát átölelve.

— Hát ez mi! — válaszolt az vállait megrázogatva.

— Édes, én magát szeretem.

— Az a baj, hogy én is szeretem magát...

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA.

Szalontai előfizető. Igaz, a püspökség csakugyan pert indított a tulkai földbérli szövetséget ellen, de csak a hátralékos, mintegy 7000 korona haszonbér megfizetése iránt. A szövetséget már hónapok óta késedelembe van a legutóbbi haszonbérlettel s három felszólító levélre sem reagált. Az ilyen hátralékos bérlőket pedig, a kik még annyi fáradságot sem vesznek maguknak, hogy legalább haladékat kérjenek, másutt rövid úton ki szokták tenni a haszonbérletből. A püspökség a perrel csak azt akarja elérni, hogy a tulkaiak megfizessék a haszonbért, a mivel tartoznak.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Schönfeld Mihály gabona- és szeszárubizomány cég jelentése.

Készáru 80.000 b kelt el olcsóbb áron. Határidő: dacára a borus időnek, a nagy kínálat folytán és realizálásokra az üzlet lanyha volt.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.35
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.84
Októberi rozs	— — —	9.74
Októberi zab	— — —	10.37
Aug. tengeri	— — —	—
Szept. tengeri	— — —	9.41
Májusi tengeri (1913)	— — —	7.58

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyvárad fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	851.—
Osztrák hitelrészvény	—	647.—
Jelzálogbank	—	470.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	547.—
Magyar bank	—	661.50
Közuti vasut	—	770.—
Városi villamos	—	409.—
Salgótarjáni kőszén	—	800.—
Rimamurányi	—	787.—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

Ez a „Muki” művész

szájharmónika dobbal. Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmónikán játszik, a valódi bőrrrel ellátott dob pedig kísérettől szolgál. Ara tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona **Wagner a „Hangszer Király”** országos elismert elsőrendű hangszerárúházaiban, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

ÓVÁS: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

Hirdetmény.

Nagyvárad város katonai ügyosztálya részéről közhírré teszem, hogy: az 1912. évi fősorozás a nagyvárad-városi sorozó-járásra nézve Nagyváradon (Tüzoltó-laktanyában, Mezey-Mihály-utca) a folyó évi szeptember hó 30-tól október hó 4-ig terjedő 5 nap alatt fog foganatosítani.

Ezen az ujoncállításon való való megjelenésre az 1912. évi XXXIV. törvény-cikk 3. §-a alapján az 1891., 1890. és 1889. évben született állításkötelesek ezennel felhívóknak. Az ujoncállításon felhívott állításkötelesek és a keresetképeség tekintetéből megvizsgálandó férfirokonok a következő sorrendben és az alábbi napokon tartoznak a sorozóbizottság előtt megjelenni: Szeptember hó 30-án az 1891. évben született I. korosztályú állításkötelesek a 230. sorszámig. Október hó 1-én az 1891. évben Nagyváradon született I. korosztályú állításkötelesek a 231. sorszámig végig és az 1900 évben Nagyváradon született II. korosztályú állításkötelesek. Október hó 2-án az 1889. évben Nagyváradon született III. korosztályú állításkötelesek és az összes emaradottak. Október hó 3-án a Nagyváradon való állításra engedélyt nyert I-II korosztályú idegen illetőségűek. Október hó 4-én a Nagyváradon való állításra engedélyt nyert III. korosztályú idegen illetőségűek. A sorozóbizottság működését naponként reggeli 8 órakor kezdik meg. Az állításkötelesek és a keresetképeség tekintetéből megvizsgálandó férfirokonok, — amennyiben a személyes megjelenés alól nincsenek felmentve — idejekorán és tisztán kötelesek a sorozóbizottság előtt megjelenni.

Nagyvárad, 1912. augusztus 20.

Eleméry Ferenc,
tanácsos.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előlegot nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös förlésztés mellett.

Használt, de teljesen jókarban levő 22 darab ökörszekér egyenként is eladó.

Felvilágosítást nyújt a «Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Részvénytársaság» Nagypiac-tér, Andrányi ház.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A LEGMODERNEBB BÚTOROKAT készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s
Szacs vay-u. 70. sz.
Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap hívásra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Hallatlan olcsó árban szállít!

Nemes Károly

épület- és műbutor-asztalos
N.-Várad, Beöthy Ödön-utca 47.

Ebédlő-,
háló-,
konyha-,
cseléd- és
előszoba

berendezéseket. Író-asztalok igen jutányosan kaphatók.

Épület munkákra
költségvetés díjtalan.

Levelekre válasz.

Fürdői menetrend. NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velence >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velence >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 47
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 81
V.-Velence >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 38	10 38	3 08	5 28	9 08

FÉLIX FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velence >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

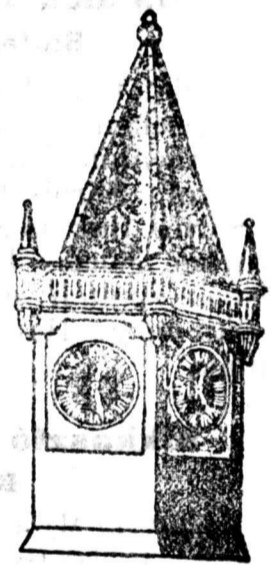
* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra

készítő telepe.
Olcsó árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.

Kivánatra árjegyzéket
bérmentve küld.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

21864—1912. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy a községi elemi és ismétlő iskolákban az 1912—13. tanévre szóló beiratások szeptember hó 2., 3. és 4. napjain délelőtt 8—11, d. u. 3—5 óráig eszközöltnének, míg a rendes tanítás szeptember 5-én veszi kezdetét.

Együttal azt is közli, hogy a községi iskolákban az 1908. évi XLVI. tc. 1. §-a alapján a tanítás teljesen ingyenes s az 50 fillér beirattási díjat is csak azon szülőkől szedik, akik ez alól szegénységükre való hivatkozással felmentést nem kértek.

Nagyvárad, 1912. augusztus 25.

Jánossy

r. főkapitány h.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévvíz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokroczozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirta, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az igazgatóság.

Asszonyok

lapkihordásra azonnal felvételnek a „Tiszántul” kiadóhivatalában Szilagyi Dezső-utca 5 sz

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtokvasárlási, eladási és erdő becselési irodája

RAKÓCZI-UT 10. SZÁM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

HRITZ ANTAL

cukrászdája Nagyvárad, Széles-utca **BALOGH-féle házban.**

Elfogadok minden alkalomra cukrász sütemények (különlegességek) elkészítését jutányos árban, ugyszintén kapható naponta kitűnő minőségű fagyalt és jegeskávé is. Megrendeléseket házhoz szállítok. :-:

TELEFON 12-67.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

LENGYEL JÓZSEF

épület- és díszmű-bádogos, vízvezeték-, fürdőszoba- és szagtalan angol klezet berendező elfogad

házak, tornyok, kastélyok

állandó jókarban tartását

Költségvetéssel úgy helyben, mint vidékre díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő telep:

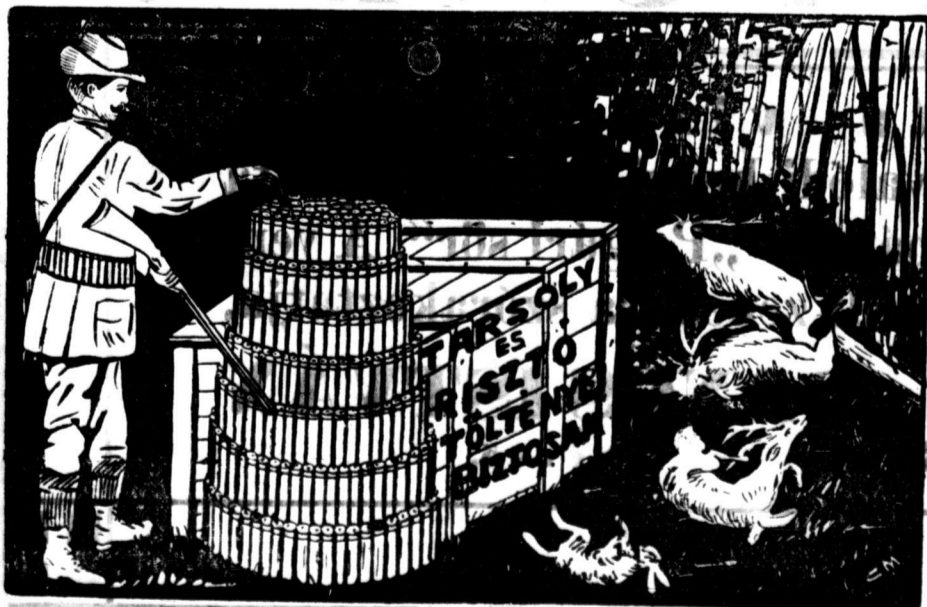
Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338 szám.

DEUTSCH SIMON

MŰBÚTOR-ASZTALOS
NAGYVÁRAD, ŐR-UTCA 6.

Ajánlja saját készítményű hálószoba-, ebédlő-, előszoba- és konyha modern kivitelű berendezéseit, melyekből háló- és ebédlő-szoba állandóan nagy raktár. Javítások jutányos árban. Költségvetés díjtalan. Levelekre válasz. Meghívásra azonnal jönök.

M. kir. lőpor-áruda Vadászfegyverek Revolverek

Vadászati felszerelések

Eredeti Valtersdorfi töltények

TARSOLY ÉS RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésben

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Telefon 390.

AZ ÜZLETHELYISÉG NOV. 1-ÉRE KIADÓ.

Küzdjünk a drágaság ellen!

Vásároljunk a Teszler-féle posztó-kereskedésben, mert ott egy teljes öltönynek való valódi angol kelmét kapunk már 20 koronától kezdve Ugyanott egy teljes finom hozzávaló 7 korona. Egyszer-smind gondoskodva van jó szabóról, melynek munkadíja öltönyönként 26 korona, tehát egy komplett öltöny kerül 53 koronába, amely a szabó üzletekben 100, legjobb esetben 90 koronáért kapható. Kérem a nagyrabecsült vevőközönseget, hogy ezen óriási megtakakaritást ne mulassza el, ameddig a készlet tart.

Tisztelettel

Schmarcz Kálmán és Teszler Simon.

A berendezés eladó.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönseget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönseg rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám: 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Osillatrok,

lólámpák

állandóan nagy választékban kap-hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Felszerelő telefonja 55. sz.

Sarkady és Szánthó TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egy-szer felhuzandó és 1 napban egyszer felhu-zandó toronyóráit „szegecs” és „szabad-lengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak. **TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.** Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra. Saját ház.

PÜSPÖK-FÜRDŐ.

Állandóan tiszta vizű uszoda.
Elsőrendű magyar konyha, valódi hegyi borok. Naponta frissen csapolt elsőrendű kőbányai „Polgári sör”. A ven-dégeket Dankó Kálmán szegedi zenekara szórakoztatja.
Mérsékelt áru kényelmes szo-bák. Minél számosabb látogatást kér:

DANCS ISTVÁN

b é r l ő.